

Vot concentrat, vot dispers

El PP balear compta enguany amb un factor important a favor: la probable dispersió del vot entre els seus oponents i, com sempre, la concentració del propi sota les seves sigles. Això li dóna un avantatge que, segons com vagin les coses a les urnes, podrà ser l'element determinant del resultat.

2007, gran concentració. A les darreres eleccions al Parlament balear aconseguiren representació per la circumscripció de Menorca PSOE, PP i PSM-Verds. Tot tres hi feren una mica més del 90% dels vots. Sense representació només hi quedà un partit significatiu, EU, amb un 4,7% dels vots. La resta –fins a més del 9%– foren partits minúsculs. Per tant, la concentració del vot va ser molt alta. Més encara ho va ser a Eivissa, on les formacions amb representació, PP i PSOE-Eivissa pel Canvi, sumaren el 93% dels vots. A Mallorca encara fou superior, perquè els quatre partits amb representació –PP, PSOE, Bloc i UM– s'emportaren quasi el 96% del vot.

El PP, des del 1983 –quan tengueren lloc els primers comicis autonòmics– sempre ha concentrat el vot de dreta sota les seves sigles sense cap oposició. Històricament, això ha implicat que quan els seus oponents –progressistes i nacionalistes– han dispersat el vot, l'avantatge conservador ha obtingut un plus.

Per una altra banda, el percentatge de vot que queda sense escons influeix en l'obtenció de la majoria absoluta. Si el nombre de vots que obtenen representació és molt elevat, cada escó s'*encaixa* en vots. És a dir, cada diputat que s'aconsegueix *pesa* més vots o és més *car* en sufragis. I en sentit contrari: com més alt sigui el nombre de vots que queden sense representació, els escons *pesaran* i *costaran* menys vots en conjunt i individualment també. Dit

La dispersió del vot entre els adversaris del PP li dóna avantatge i li obre la porta a la majoria absoluta.

d'una altra manera, com més dispersió hi hagi, més vots sense representació hi haurà i més baix serà el percentatge per a obtenir majoria absoluta. Com més concentració, més alt. L'any 2007, la majoria absoluta –veient el nombre de vots efectuat i el fet que hi hagué una gran concentració– era situada en el 48% dels vots. El PP va fer una espectacular mitjana balear de quasi el 47%, amb registres del 46,7% a Mallorca, del 47,2% a Eivissa, del 43% a Menorca i del 54,4% a Formentera (en realitat era l'Agrupació Independent Popular de Formentera, però era formació aliada del PP i a estrictes efectes analítics es consideren la mateixa cosa). Però va

quedar per sota del 48%. Per tant, no va obtenir majoria absoluta. Malgrat haver enregistrat el millor resultat de la seva història, el PP només va sumar 29 escons i, per tant, quedà a mercè dels pactes postelectorals, que, com és sabut, depenien de la frontissa habitual, UM, que decidí de pactar amb l'esquerra.

2011, gran dispersió. L'avantatge del PP enguany li ve per l'alta probabilitat –a hores d'ara tot ho indica– que la dispersió de vot dels seus oponents serà molt més gran que no pas fa quatre anys. I això, doncs, significaria que el percentatge per a obtenir majoria absoluta baixaria del 48% al 46% o el 45%. I com que resulta que, ara mateix, totes les enquestes donen al PP un nivell de vot superior a aquests índexs a Mallorca, doncs se li obre la porta a sumar dos escons més per l'illa gran i obtenir majoria absoluta al consell insular i al Parlament. Naturalment, aquesta projecció de futur és un mer exercici teòric, però serveix per a entendre la importància que pot tenir –de fet pot ser cabdal– la dispersió del vot dels oponents del PP.

Per què, aquesta dispersió? Abans de mirar de respondre aquest interrogant cal fer una precisió. Totes les enquestes publicades fins ara indiquen que és a Mallorca on es pot produir un canvi important: que per primera vegada

El vot juvenil sol ser el més difícil de mobilitzar.

La disgregació dels partits d'esquerra pot afavorir que el PP tenguí majoria absoluta.

el PP superi els 16 escons –sobre 33 que tria la circumscripció insular. Les enquestes auguren que tant a Menorca com a Eivissa o bé no hi haurà canvis o bé no afectaran el PP. Quant a Formentera, la circumscripció és tan petita que és impossible d'imaginar cap a on caurà l'únic escó que tria l'illa i, per tant, no cal que sigui objecte d'anàlisi. En resum: Mallorca serà –o té moltes probabilitats de ser– la vertadera clau del 22 de maig. No pas Menorca, on la concentració serà molt semblant –si no idèntica–, ni tampoc a Eivissa, on per a desfer l'empat a sis escons caldria que l'esquerra es presentàs separatament i que el PP guanyàs de més d'un 10% el PSOE.

En canvi, Mallorca serà una altra cosa. En aquests moments, les candidatures que s'han fet públiques són: PP, Convergència per les Illes (que substitueix UM), PSOE, PSM (més els dos petits aliats: Entesa i Iniciativa), EU, ERC i, per ventura, Lliga Regionalista (encara no ha anunciat formalment si

Els vots sense representació podrien arribar a ser el triple que a les eleccions del 2007

hi participarà). Separem per àmbits ideològics i polítics els contendents. A la dreta, com sempre, només hi apareix el PP que l'ocupa totalment. A l'espai de l'esquerra hi ha el PSOE i allà on fa quatre anys hi havia una sola candidatura –el Bloc– ara n'hi ha tres: PSM (amb petits aliats), EU i ERC. A l'espai nacionalista o regionalista el 2007 hi hagué un sol candidat, UM, i enguany n'hi podria haver dos, Convergència i la Lliga. (PSM i ERC també nacionalistes, però s'han enquadrat a l'àmbit de l'esquerra per a facilitar l'anàlisi.)

El 2007 el Bloc va fer l'11,1% dels vots. Poc o molt, EU i ERC faran una part d'aquest percentatge. L'altra anirà al PSM que –segons totes les enquestes– obtindrà escons. Però ni EU ni ERC –segons, també, els sondatges– no tindran representació, i això vol dir que, si es confirma, tot el vot que puguin fer es quedarà sense escons. A més, en l'espai nacionalista o regionalista si Convergència i la Lliga competeixen serà inevitable –també ho diuen les enquestes– que un dels dos o tots dos quedi sense representació: el 2007 UM va fer el 8,4% dels vots. Si una part o tot aquest percentatge quedàs sense representació per causa de la dispersió, se sumaria al que haurien fet ERC i EU. De quant parlem en total? En el pitjor dels casos –que no tenguí representació cap dels quatre partits: Lliga, Convergència, ERC i EU– podria ser ben bé d'un 12% o fins i tot superior. En el millor, difícilment seria inferior al 8%. A aquesta percentatge caldria afegir-hi el que sumin els partits menors que es presenten sense cap opció, que pot oscil·lar entre el 2% i el 4%.

En resum: si el 2007, a Mallorca, només es quedà sense representació el 4%, enguany hi ha el risc seriós que sigui força més, almenys d'un 10%, segons les enquestes, i podria arribar a un 12% o més. Dit altrament: la majoria absoluta que el 2007 costà un 48%, d'ací a dos mesos baixarà el *preu* més d'un punt, a causa de la dispersió dels competidors del PP. En resum: que al PP li serà més fàcil que no pas fa quatre anys d'obtenir la majoria absoluta.

Miquel Payeras